

Облікова картка дисертації

I. Загальні відомості

Державний обліковий номер: 0826U002739

Особливі позначки: відкрита

Дата реєстрації: 22-06-2026

Статус: Наказ про видачу диплома

Реквізити наказу МОН / наказу закладу: Національний університет охорони здоров'я України імені П. Л. Шупика Наказ №2691 від 08.07.2026. Диплом H26 001993 від 10.07.2026

II. Відомості про здобувача

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Кобзар Оксана Миколаївна

2. Oksana Kobzar

Кваліфікація: 14.01.16

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-1827-1189

Вид дисертації: доктор філософії

Аспірантура/Докторантура: так

Шифр наукової спеціальності: 222

Назва наукової спеціальності: Медицина

Галузь / галузі знань: охорона здоров'я

Освітньо-наукова програма зі спеціальності: 14.01.16 Психіатрія

Дата захисту: 23-06-2026

Спеціальність за освітою: 222 "Медицина"

Місце роботи здобувача: Національний університет охорони здоров'я України імені П. Л. Шупика

Код за ЄДРПОУ: 01896702

Місцезнаходження: вул. Дорогожицька, Київ, 04112, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство охорони здоров'я України

Ідентифікатор ROR:

III. Відомості про організацію, де відбувся захист

Шифр спеціалізованої вченої ради (разової спеціалізованої вченої ради): PhD 14061

Повне найменування юридичної особи: Національний університет охорони здоров'я України імені П. Л. Шупика

Код за ЄДРПОУ: 01896702

Місцезнаходження: вул. Дорогожицька, Київ, 04112, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство охорони здоров'я України

Ідентифікатор ROR:

IV. Відомості про підприємство, установу, організацію, в якій було виконано дисертацію

Повне найменування юридичної особи: Національний університет охорони здоров'я України імені П. Л. Шупика

Код за ЄДРПОУ: 01896702

Місцезнаходження: вул. Дорогожицька, Київ, 04112, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство охорони здоров'я України

Ідентифікатор ROR:

V. Відомості про дисертацію

Мова дисертації: Українська

Коди тематичних рубрик: 76.29.52

Тема дисертації:

1. Синдром деперсоналізації-дереалізації в молодому віці: диференційна діагностика та терапія
2. Depersonalization-derealization syndrome in young people: differential diagnosis and therapy

Реферат/анотація:

1. Дисертаційна робота присвячена удосконаленню підходів до диференційної діагностики та лікування синдрому деперсоналізації-дереалізації (ДДС) у молодому віці. Мета дослідження – вивчити клініко-патогенетичні особливості ДДС у молодому віці, визначити типи його ізолюваності та інтеграції у структуру психічних розладів, дослідити психометричні характеристики та динаміку синдрому, а також розробити алгоритми диференційної діагностики, клінічної маршрутизації та типологічно-орієнтованої терапії пацієнтів із ДДС. Об'єкт дослідження – синдром деперсоналізації-дереалізації у молодому віці. Предмет дослідження – клініко-патогенетичні особливості, психометричні характеристики, типи ізолюваності та інтеграції, а також динаміка синдрому деперсоналізації-дереалізації у молодому віці. Обстежено 75 пацієнтів віком 18–44 роки із синдромом деперсоналізації-дереалізації. Катамнестичне обстеження через 6 місяців проведено у 28 пацієнтів. Використано клініко-психопатологічний, психодіагностичний та статистичний

методи дослідження. Застосовано Кембріджський деперсоналізаційний опитувальник (CDS), шкалу дисоціативних переживань DES-II, шкалу тривоги Гамільтона (HAM-A), шкалу депресії Бека (BDI), шкалу самооцінки тривоги Шихана (SPRAS), тест «Смисложиттєві орієнтації» та п'ятифакторний опитувальник особистості. Статистичний аналіз включав критерії Краскела–Уолліса, Манна–Уїтні, Вілкоксона, кореляційний, кластерний та регресійний аналіз. Встановлено, що ДДС має трансдіагностичний характер і лише у 24,0% випадків виступає ізольованим розладом. У 41,3% пацієнтів виявлено коморбідний тип інтеграції ДДС з тривожними та депресивними розладами, а у 34,7% – структурну інтеграцію синдрому до клінічної картини інших психічних розладів. Доведено, що найбільш інформативними показниками патогенетичної гетерогенності ДДС є дисоціативна амнезія та абсорбція, тоді як вираженість власне деперсоналізаційно-дереалізаційної симптоматики залишається відносно стабільною незалежно від провідної психопатологічної симптоматики. За результатами кластерного аналізу виділено два клініко-патогенетичні профілі пацієнтів із ДДС – високодисоціативний та низькодисоціативний.

Високодисоціативний профіль характеризувався вираженими проявами дисоціативної амнезії та абсорбції й частіше асоціювався зі структурною інтеграцією синдрому, тоді як низькодисоціативний профіль частіше поєднувався з тривожно-депресивною симптоматикою та коморбідним типом інтеграції. Встановлено, що ключовими предикторами тяжкості ДДС є дисоціативна амнезія та рівень суб'єктивного переживання тривоги. На основі отриманих результатів розроблено дворівневий алгоритм діагностики ДДС, що включає первинний скринінг та клінічну верифікацію, а також алгоритм диференційованої клінічної маршрутизації пацієнтів. Обґрунтовано модель типологічно-орієнтованої терапії, яка враховує тип інтеграції ДДС, клінічний профіль пацієнта та індивідуальні терапевтичні мішені. Для пацієнтів із високодисоціативним профілем рекомендовано довготривалі психотерапевтичні втручання, спрямовані на посилення цілісності психічної структури, тоді як при низькодисоціативному профілі ефективними є короткотривалі типологічно-орієнтовані психотерапевтичні інтервенції у поєднанні з психофармакотерапією за показаннями. Ефективність запропонованого підходу підтверджено результатами катамнестичного дослідження.

2. This dissertation is devoted to improving approaches to the differential diagnosis and treatment of depersonalization-derealization syndrome (DDS) in young adults. The aim of the study is to examine the clinical and pathogenetic features of DDS in young adults, to identify the types of its isolation and integration into the structure of mental disorders, to investigate the psychometric characteristics and dynamics of the syndrome, and to develop algorithms for differential diagnosis, clinical pathway management, and typology-oriented therapy for patients with DDS. The object of the study is depersonalization-derealization syndrome in young adults. The subject of the study is the clinical and pathogenetic features, psychometric characteristics, types of isolation and integration, as well as the dynamics of depersonalization-derealization syndrome in young adults. A total of 75 patients aged 18–44 years with depersonalization-derealization syndrome were examined. A follow-up examination was conducted 6 months later in 28 patients. Clinical-psychopathological, psychodiagnostic, and statistical research methods were used. The Cambridge Depersonalization Scale (CDS), the Dissociative Experiences Scale-II (DES-II), the Hamilton Anxiety Scale (HAM-A), the Beck Depression Inventory (BDI), the Sheehan Self-Rating Anxiety Scale (SPRAS), the “Life Orientations” test, and the Five-Factor Personality Questionnaire. Statistical analysis included the Kruskal–Wallis, Mann–Whitney, and Wilcoxon tests, as well as correlation, cluster, and regression analysis. It was established that DDS has a transdiagnostic nature and occurs as an isolated disorder in only 24.0% of cases. In 41.3% of patients, a comorbid type of DDS integration with anxiety and depressive disorders was identified, and in 34.7%—structural integration of the syndrome into the clinical picture of other mental disorders. It has been demonstrated that dissociative amnesia and absorption are the most informative indicators of the pathogenetic heterogeneity of DDS, whereas the severity of depersonalization and derealization symptoms themselves remains relatively stable regardless of the predominant psychopathological symptoms. Based on the results of cluster analysis, two clinical-pathogenetic profiles of patients with DDS were identified: highly dissociative and low-dissociative. The high-dissociative profile was characterized by pronounced manifestations of dissociative amnesia and absorption and was more frequently associated with structural integration of the syndrome, whereas the low-dissociative profile was more frequently associated with anxiety-

depressive symptoms and a comorbid type of integration. It was established that the key predictors of DDS severity are dissociative amnesia and the level of subjective anxiety. Based on the results, a two-level algorithm for diagnosing DDS was developed, including primary screening and clinical verification, as well as an algorithm for differentiated clinical patient routing. A model of typology-oriented therapy has been substantiated, which takes into account the type of DDS integration, the patient's clinical profile, and individual therapeutic targets. For patients with a highly dissociative profile, long-term psychotherapeutic interventions aimed at strengthening the integrity of the mental structure are recommended, whereas for those with a low-dissociative profile, short-term typology-oriented psychotherapeutic interventions combined with psychopharmacotherapy as indicated are effective. The effectiveness of the proposed approach has been confirmed by the results of a follow-up study.

Державний реєстраційний номер ДіР:

Пріоритетний напрям розвитку науки і техніки: Науки про життя, нові технології профілактики та лікування найпоширеніших захворювань

Стратегічний пріоритетний напрям інноваційної діяльності: Впровадження нових технологій та обладнання для якісного медичного обслуговування, лікування, фармацевтики

Підсумки дослідження: Новий напрямок у науці і техніці

Публікації:

- Кобзар, О., & Пилягіна, Г. (2022) Деперсоналізаційно-дереалізаційний розлад: сучасні уявлення. Психологічне здоров'я, (1). 2022. Ключові слова: деперсоналізація, дереалізація, феноменологія, лікування. DOI 10.32689/2663-0672-2021-1-3
- Кобзар, О., & Пилягіна, Г. (2022) Деперсоналізаційно-дереалізаційний розлад з гострим і прогресивним початком: порівняння клінічних випадків. Психологічне здоров'я, (1). 2022. Ключові слова: психіатрія, медична психологія, психотравма, деперсоналізація, дереалізація, дисоціація. DOI 10.32689/2663-0672-2022-1-3
- Кобзар, О., & Пилягіна, Г. (2023). Особливості деперсоналізаційно-дереалізаційного розладу у чоловіків. Здоров'я чоловіка, (4), 5–10. 2023. Ключові слова: діагностика психічних розладів, деперсоналізація, дереалізація, дисоціація, депресивні розлади, чоловіче здоров'я, оцінка психічного здоров'я. DOI 10.30841/2786-7323.4.2023.298545
- Кобзар, О., & Пилягіна, Г. (2025). Психотерапевтичні інтервенції в лікуванні деперсоналізаційно-дереалізаційного розладу. Психосоматична медицина та загальна медицина, 10(3). 2025. Ключові слова: діагностика та лікування психічних розладів, деперсоналізація, дереалізація, дисоціація, деперсоналізаційно-дереалізаційний розлад, психотерапевтичні підходи лікування психічних розладів. DOI 10.26766/pmgr.v10i3.649

Наукова (науково-технічна) продукція: методичні документи; аналітичні матеріали

Соціально-економічна спрямованість: поліпшення якості життя та здоров'я населення, ефективності діагностики та лікування хворих

Охоронні документи на ОПІВ:

Впровадження результатів дисертації: Впроваджено

Зв'язок з науковими темами: 0119U100093

VI. Відомості про наукового керівника/керівників (консультанта)

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Пилягіна Галина Яківна

2. Halyna Pyliahina

Кваліфікація: д. мед. н., професор, 14.01.16

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0003-0169-1256

Додаткова інформація: Scopus Author ID: 57204128458

Повне найменування юридичної особи: Національний університет охорони здоров'я України імені П. Л. Шупика

Код за ЄДРПОУ: 01896702

Місцезнаходження: вул. Дорогожицька, Київ, 04112, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство охорони здоров'я України

Ідентифікатор ROR:

VII. Відомості про офіційних опонентів та рецензентів

Офіційні опоненти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Кожина Ганна Михайлівна

2. Hanna M. Kozhyna

Кваліфікація: д.мед.н., професор, 14.01.16

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-2000-707X

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Харківський національний медичний університет

Код за ЄДРПОУ: 01896866

Місцезнаходження: Проспект Науки, Харків, Харківський р-н., 61022, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство охорони здоров'я України

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Маркова Маріанна Владиславівна

2. Marianna V. Markova

Кваліфікація: д.мед.н., професор, 19.00.04

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0003-0726-4925

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Харківський національний медичний університет

Код за ЄДРПОУ: 01896866

Місцезнаходження: Проспект Науки, Харків, Харківський р-н., 61022, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство охорони здоров'я України

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Венгер Олена Петрівна

2. Olena P. Venher

Кваліфікація: д. мед. н., професор, 14.01.16

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-6847-7206

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Тернопільський національний медичний університет імені І. Я. Горбачевського Міністерства охорони здоров'я України

Код за ЄДРПОУ: 02010830

Місцезнаходження: Майдан Волі, Тернопіль, Тернопільський р-н., 46001, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство охорони здоров'я України

Ідентифікатор ROR:

Рецензенти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Уралова Людмила Тимофіївна

2. Liudmyla T. Uralova

Кваліфікація: к. мед. н., доц., 14.01.16

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-8432-2642

Додаткова інформація: Scopus ID: 59574655700

Повне найменування юридичної особи: Національний університет охорони здоров'я України імені П. Л. Шупика

Код за ЄДРПОУ: 01896702

Місцезнаходження: вул. Дорогожицька, Київ, 04112, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство охорони здоров'я України

Ідентифікатор ROR:

VIII. Заключні відомості

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
голови ради**

Гриневич Євгенія Геннадіївна

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
головуючого на засіданні**

Гриневич Євгенія Геннадіївна

**Відповідальний за підготовку
облікових документів**

Коломейчук Валентина Миколаївна

Реєстратор

Юрченко Тетяна Анатоліївна

**Керівник відділу УкрІНТЕІ, що є
відповідальним за реєстрацію наукової
діяльності**

Юрченко Тетяна Анатоліївна